

Røgfri udeområder Hvordan ser det ud i andre lande?

KL-Webinar 25. august 2025

Andrea Glahn, Seniorprojektleder, Kræftens Bekæmpelse

Røgfri udeområder i andre lande

Hvor er der ambitiøse tiltag for røgfri udeområder i EU?

- Hvilke tiltag har landene indført?
- Hvordan er de kommet dertil?
- Hvad er kommunernes rolle?
- Er der noget vi kan lære?

Fokus på

- Frankrig, Spanien og Sverige

Take home points

- Lokale initiativer kan rykke dagsordenen nationalt
- Der er behov for tydeligt lokalt mandat til initiativer
- Implementering skal gennemtænkes (kræver ressourcer)

Røgfri miljøer

Derfor er det en god idé

- Beskytter mod passiv røg og udsættelse for e-cigaret-røg
- Bidrager til denormalisering af rygning og nikotin
- Letter ryge- og nikotinstop

FCTC

EU Anbefalinger

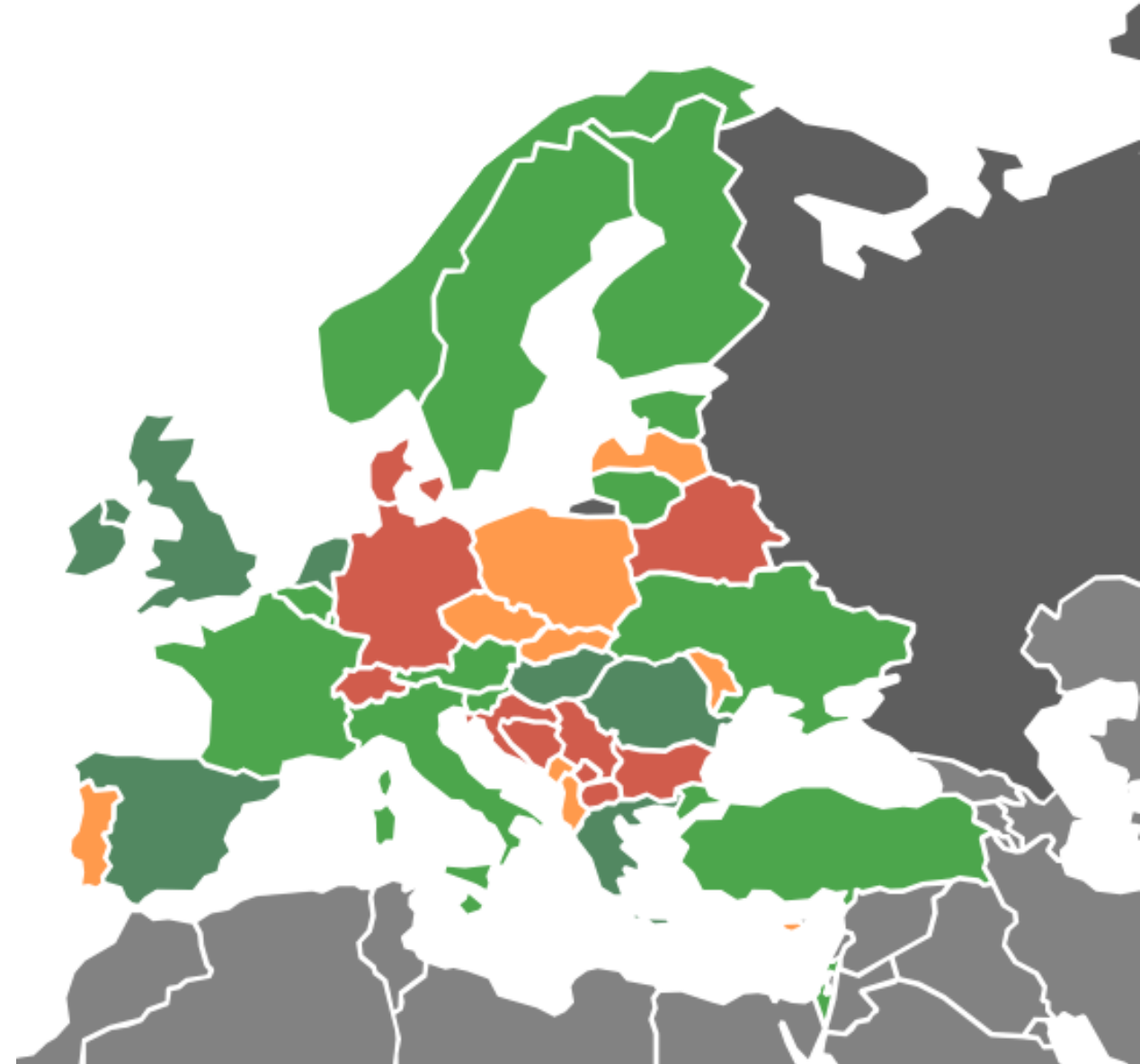

Røgfri miljøer i EU

Beskyttelse mod tobaksrøg i EU (2022) - inde og ude

Smoke Free Partnership's oversigt over beskyttelse mod tobaksrøg i EU - baseret på lovgivning og implementering af lovgivningen

- **Mørkegrøn:** stærk lovgivning, stærk implementering
- **Lysegrønne:** lidt svagere på begge eller det ene parameter
- **Orange:** begrænset beskyttelse pga. mangelfuld lovgivning eller implementering
- **Rød:** lav grad af beskyttelse

Frankrig – røgfri strande mm.

Nye røgfri udeområder fra juli 2025:

- Offentlige parker
- Strande omkring badeområder
- Busstoppesteder og overdækkede venteområder v. off. transport
- Områder omkring børnehaver, skoler og gymnasier
- Områder omkring biblioteker, svømmehaller, stadions, sportsfaciliteter
- Inkluderer cigaretter, men ikke e-cigaretter

Argumenter for tiltagene:

- Beskyttelse mod røg
- Denormalisering og beskyttelse af børn

Frankrig – røgfri strande mm.

Kommuner har store beføjelser

- Kommuner kan selv indføre røgfri områder – de mange lokale tiltag for røgfrihed var et af argumenterne bag den ny lovgivning
- Kommuner er ansvarlige for implementering af de nye regler – opsætning af skilte samt sanktionering

Læringer og kritik af tiltagene

- Kommuner har drevet røgfri miljøer frem gennem lokale tiltag, men samarbejde med tobaksindustri har bremset tiltagene nationalt
- Omfatter ikke **røgfri udeservering** på trods af stor offentlig opbakning
- Omfatter ikke **e-cigaretter**

Sverige – udbredt røgfrihed

I 2019 indførtes en række røgfri udeområder:

- Udendørs serveringssteder
- Udendørs områder ved kollektiv trafik
- Indhegnede udendørs idrætsanlæg
- Offentligt tilgængelige legepladser
- Ved indgange til lokaler og områder, der er åbne for offentligheden
- Inkluderer produkter med tobak, urteprodukter, e-cigaretter, vandpibe o.l.

Omfattende tiltag

- Gælder i princippet på alle tider af døgnet
- Der er ikke mulighed for undtagelser fra forbuddet. Det er altså ikke tilladt for eksempel at have særlige rygeområder på udendørs serveringssteder.

Sverige – udbredt røgfrihed

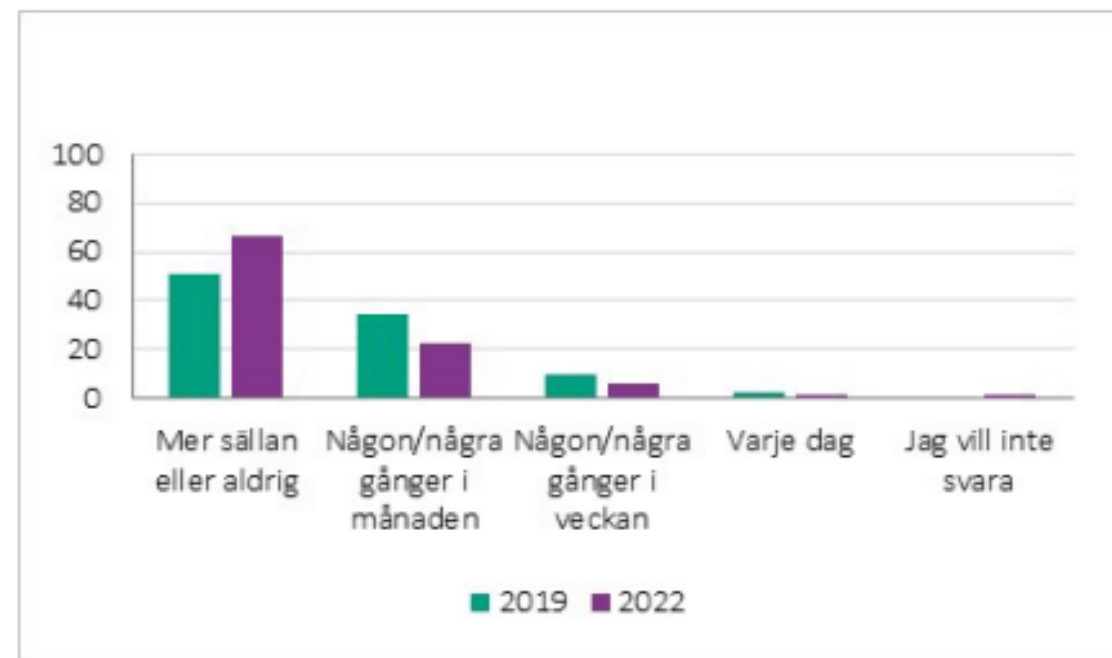
Frivillig implementering

- Den, der er ansvarlig for det røgfri område, skal informere om forbuddet med skiltning og påtale hvis der sker overtrædelse. Hvis ikke overholdt kan politiet bortvise vedkommende.
- Kommunen fører tilsyn med røgfri områder. Kan ikke udstede bøder til personer, der overtræder loven, men motivere den ansvarlige for stedet til at implementere loven.

Evaluerings af implementering 2023

- Fungerer godt på udendørs serveringssteder, legepladser og idrætsanlæg
- Fungerer mindre godt ved offentlige indgange og i forbindelse med kollektiv trafik
- Kommuner mangler ressourcer, prioritering af tilsyn og kommunikation om røgfrihed

Figur 2. Andel vuxna deltagare i webbpanelen Hälsorapport som svarar att de exponeras för rök på uteserveringar år 2019 och 2022.

Spanien – nye tiltag på vej

Forslag om røgfrihed – maj 2025

- På uddannelsessteder, herunder skolelegepladser og universitetscampusser
- Sportsfaciliteter
- Fælles swimmingpools
- Busskure
- Udeservering
- Inkluderer tobaksprodukter og e-cigaretter

Ansvar for implementering

- Uklart, men formodentlig hos kommuner

Spain eyes **smoking ban** in schoolyards, university campuses, work vehicles, and outdoor leisure areas

Health ministry plan would also cover vapes, heated tobacco, and include ban at bar terraces and transport shelters

Spanien – nye tiltag på vej

Flere elementer bag de nye forslag

- Motiveret sundhedsminister
- Lang tids pres fra civilsamfund
- Undersøgelser fra nationale forskningsinstitutioner
- Lokale tiltag vedr. røgfri strande og udeservering bl.a. under corona

Strande ikke omfattet af forslaget

- Stigende antal røgfri strande. I 2025: 700/3500 strande
- Frivillighed ved implementering, men fra 2022 har kommuner mulighed for at udstede bøder af hensyn til miljøet
- Strande er ikke inkluderet i forslaget

Hvad kan vi lære?

- Nationale regler for røgfri udeområder virker
- Lokale initiativer kan rykke dagsordenen nationalt
- Behov for klart nationalt mandat til lokale initiativer
- Implementering skal gennemtænkes, kræver ressourcer og kommunikation. Obs: nogle områder er lettere at indføre end andre
- Lang tids pres fra et bredt civilsamfund, lokale aktører og forskningsinstitutioner skubber dagsordenen på vej

Tak!